

NACIONALNI REGISTAR OSOBA SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU CRODIAB

National Diabetes Registry *CroDiab*

IZVJEŠĆE ZA 2023.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Zagreb, 2024.

Tamara Buble, mag. soc, mag. ethnoI.et anthrop., Marija Švajda, dipl. soc., Emanuel Brađašević, dr. med.

IZVJEŠĆE ZA 2023. GODINU

SAŽETAK

Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću osnovan je 2000. godine s ciljem unapređenja zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću, utvrđivanja prevalencije i incidencije šećerne bolesti i njenih akutnih i kroničnih komplikacija, praćenja morbiditeta i mortaliteta, te osnovnih kliničkih pokazatelja na nacionalnoj razini. Prijava je od 2004. godine obavezna za sve liječnike primarne i sekundarne zdravstvene zaštite koji u svojoj skrbi imaju osobe sa šećernom bolešću. U Republici Hrvatskoj je, prema podacima CroDiab registra i Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava (CEZIH), 2023. bilo registrirano 395.058 osoba s dijagnozom šećerne bolesti.

U 2023. godini pristigle su BIS (engl. Basic Information Sheet) prijave za 59.195 punoljetnih osoba sa šećernom bolešću. Regulacija glikemije bila je dobra ($HbA1c < 6,5\%$) u 37,45%, granično zadovoljavajuća ($6,5\% < HbA1c < 7,5\%$) u 36,23%, a loša ($HbA1c > 7,5\%$) u 26,32% bolesnika uz prosječne vrijednosti (aritmetička sredina $\pm$ standardna devijacija) $HbA1c$ $7,07 \pm 1,42$, glikemije natašte $7,96 \pm 2,75$ te postprandijalne glikemije $8,80 \pm 3,30$.

SUMMARY

Croatian National Diabetes Registry was founded in 2000 with the aim of improving health care of persons with diabetes mellitus, assessing the prevalence and incidence of diabetes mellitus and its acute and chronic complications, monitoring morbidity, mortality and other clinical care quality indicators on a national level. Since 2004, registration has been mandatory for all general practitioners and hospital physicians treating persons with diabetes mellitus.

The overall number of patients registered in the CroDiab registry in 2023 was 395.058, while quality indicators were collected for 59.195 patients over 18 years. Glycaemic regulation was good ($HbA1c < 6.5\%$) in 37,45% of cases, intermediate ($6.5\% < HbA1c < 7.5\%$) in 36,23% and poor ($HbA1c > 7.5\%$) in 26,32% of patients with average value (mean $\pm$ standard deviation) of $HbA1c$ being $7,07 \pm 1,42$, fasting glucose $7,96 \pm 2,75$, and postprandial glucose $8,80 \pm 3,30$.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću

Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću CroDiab – National Diabetes Registry *CroDiab*

Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću osnovan je 2000. godine s ciljem unapređenja zdravstvene zaštite osoba sa šećernom bolešću, utvrđivanja prevalencije i incidencije šećerne bolesti i njenih akutnih i kroničnih komplikacija, praćenja morbiditeta i mortaliteta, te osnovnih kliničkih pokazatelja na nacionalnoj razini. Nacionalni registar od velikog je značaja za planiranje preventivnih akcija i redukciju troškova u zdravstvenoj zaštiti, a ne manje važna njegova uloga je i unapređenje i osiguranje kvalitetnije skrbi bolesnicima. Prijava je od 2004. godine obavezna za sve liječnike primarne i sekundarne zdravstvene zaštite koji u svojoj skrbi imaju osobe sa šećernom bolešću i koji su dužni prijaviti sve BIS podatke (Basic information sheet; definiran od Svjetske zdravstvene organizacije i Međunarodne dijabetološke federacije kao optimalan skup informacija potrebnih za praćenje i unapređenje kvalitete dijabetološke skrbi) za sve osobe sa šećernom bolešću u svojoj skrbi, svake godine jedanput.

Osim aktivnog prijavljivanja CroDiab registru priključuju se i ostale baze podataka relevantne za praćenje osoba sa šećernom bolešću. Tijekom 2011. godine uspostavljena je razmjena podataka s bazom podataka Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava Hrvatske (CEZIH), od 2015. godine uključeni su i podaci panela, a od 2017. godine registru je priključena i evidencija hospitalizacija, rehabilitacija i dnevnih bolnica prilikom priključivanja CroDiab registra NAJS-u (Nacionalni javnozdravstveni informacijski sustav, Hrvatski zavod za javno zdravstvo).

Dijagnostički entiteti obuhvaćeni praćenjem definirani su prema MKB-10 klasifikaciji (E10-E14 -diabetes mellitus tip 1, tip 2, drugi, malnutricijski, nespecificirani, G63.2 – dijabetičke polineuropatije, H36 - dijabetička retinopatija) i ICF klasifikaciji (b540 - general metabolic functions, b279 - additional sensory functions other specified and unspecified, b298 - sensory functions and pain, other specified, b2108 - seeing functions, other specified).

U CroDiab registru sveukupno je u 2023. bilo registrirano 395.058 osoba sa šećernom bolešću od čega je u 2023. godini 365.756 pacijenata koristilo primarnu zdravstvenu zaštitu, a pristigle su BIS prijave za 59.195 pacijenata.

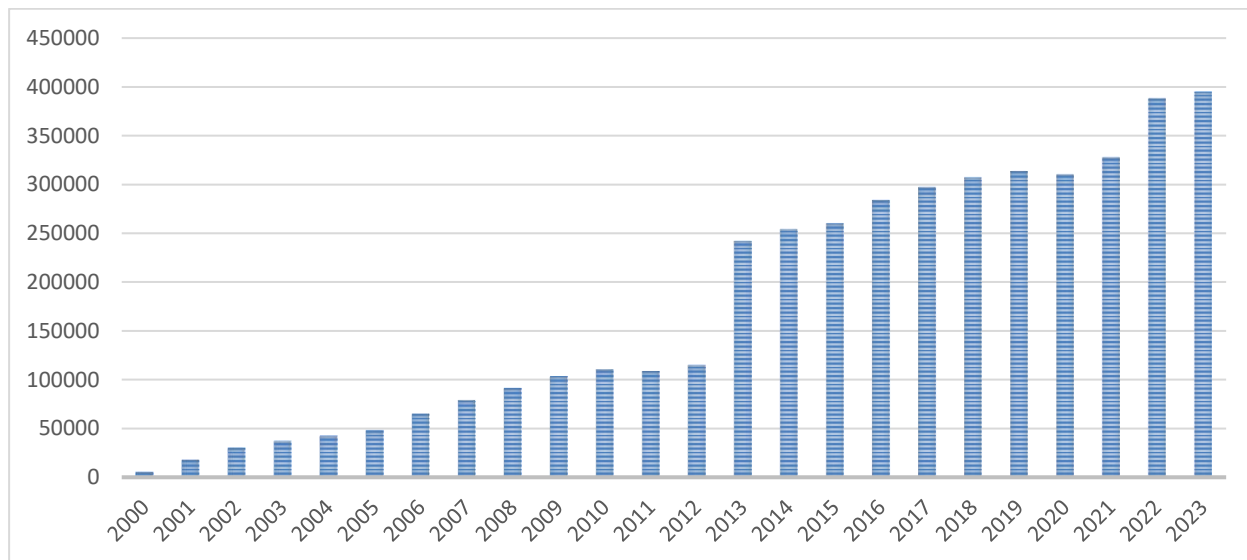
Regulacija glikemije bila je dobra ($HbA1c < 6,5\%$) u 37,45%, granično zadovoljavajuća ($6,5\% < HbA1c < 7,5\%$) u 36,23%, a loša ($HbA1c > 7,5\%$) u 26,32% bolesnika uz prosječne vrijednosti (aritmetička sredina $\pm$ standardna devijacija) $HbA1c$ $7,07 \pm 1,42$, glikemije natašte $7,96 \pm 2,75$ te postprandijalne glikemije $8,80 \pm 3,30$.

Prosječne vrijednosti (aritmetička sredina $\pm$ standardna devijacija) ostalih najznačajnijih rizičnih faktora za razvoj kroničnih komplikacija bolesti bile su: ITM $30,17 \pm 5,37$ kg/m², sistolički krvni tlak $133 \pm 13,24$ mmHg, dijastolički krvni tlak $79 \pm 7,54$ mmHg, ukupni kolesterol $4,87 \pm 1,64$ mmol/l, HDL - kolesterol $1,31 \pm 0,35$ mmol/l, LDL - kolesterol $2,74 \pm 1,07$ mmol/l, trigliceridi $2,25 \pm 2,84$ mmol/l, a 16,51% bolesnika bili su pušači.

U Republici Hrvatskoj, prema ukupno pristiglim podacima s 2023. godinom registrirano je 395.058 osoba s dijagnozom šećerne bolesti (E10-E14). U 2023. kao dijabetičari su klasificirane sve osobe za koje je stigla barem jedna BIS prijava, ili su imale najmanje dva posjeta liječniku opće prakse s glavnom ili dodatnom dijagnozom E10-E14 ili najmanje dva recepta s glavnom ili dodatnom dijagnozom E10-E14, ili su imale najmanje dva recepta s ATK šifrom A10, isključujući šifru A10BA. Osim toga, kao dijabetičari su klasificirane i sve osobe s popunjenim dijabetes panelom, ako uz to imaju najmanje jedan posjet liječniku opće prakse s glavnom ili dodatnom dijagnozom E10-E14 ili najmanje jedan recept s dijagnozom E10-E14, ili su imale najmanje jedan recepta s ATK šifrom A10, isključujući šifru A10BA.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo
Nacionalni registar osoba sa šećernom bolešću

Slika - Figure 1. Kretanje broja bolesnika u registru na kraju godine - Number of patients in the Registry at end of year

Tablica - Table 1. Indikatori šećerne bolesti - Diabetes indicators

RIZIČNI FAKTORI ZA RAZVOJ KOMPLIKACIJA (U OSOBA SA ŠEĆERNOM BOLEŠĆU) – RISK FACTORS FOR COMPLICATIONS (IN PERSONS WITH DIABETES)		
HbA1c: Udio bolesnika s vrijednostima u posljednjih 12 mjeseci – HbA1c: Percent tested in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	81,68%
HbA1c: Udio bolesnika s HbA1c >7,5% u posljednjih 12 mjeseci – HbA1c: Percent >7.5% in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	26,31%
Lipidi: Udio bolesnika s profilom lipida u posljednjih 12 mjeseci – Lipids: Percent with lipid profile in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	91,60%
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima ukupnog kolesterola >4,5 mmol/l – Lipids: Percent with total cholesterol >4.5 mmol/l	CroDiab (DiabCare System)_2023	55,02%
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima LDL >2.5 mmol/l – Lipids: Percent with LDL >2.5 mmol/l	CroDiab (DiabCare System)_2023	53,24%
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima HDL <1.00 mmol/l – Lipids: Percent with HDL <1.00 mmol/l	CroDiab (DiabCare System)_2023	13,44%
Lipidi: Udio bolesnika s vrijednostima triglicerida >1.7 mmol/l – Lipids: Percent with triglycerides >1.7 mmol/l	CroDiab (DiabCare System)_2023	42,04%
Mikroalbuminurija: Udio bolesnika testiranih u posljednjih 12 mjeseci – Microalbuminuria: Percent tested in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	na
Mikroalbuminurija: Udio bolesnika s mikroalbuminurijom u posljednjih 12 mjeseci – Microalbuminuria: Percent with microalbuminuria in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	na
Krvni tlak: Udio bolesnika s vrijednostima u posljednjih 12 mjeseci – Blood pressure: Percent tested in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	93,94%
Krvni tlak: Udio bolesnika s RR>130/80 u posljednjih 12 mjeseci – Blood pressure: Percent with BP >130/80 in the last 12 months	CroDiab (DiabCare System)_2023	50,70%
Udio bolesnika koji puše – Percent of persons with diabetes who smoke	CroDiab (DiabCare System)_2023	16,51%
Udio bolesnika s ITM≥25 kg/m² (≥30 kg/m²) – Percent with BMI ≥25 kg/m² (≥30 kg/m²)	CroDiab (DiabCare System)_2023	85,00% (46,21%)